

SÁNDOR ZOLTÁN

Álmos vagyok

Különösebb magyarázat nélkül ment el.

Ő már minden tőle telhetőt megtett. A lelkiismerete tiszta.

Ez a legfontosabb. Az ő kibaszott lelkiismerete! Miért is emésztene tovább magát, szegénykém?!

Annyit említett csupán, hogy elutazik. Egy időre. Azt már nem kötötte az orromra, hogy hová megy. Tudakozódásomra arrogánsan visszakérdezett: nem mindegy?! Végül is dehogynem. Az én szemszögemből nézve, ha nincs itt, lényegében épp mindegy, hol van.

Azon a szerencsétlen éjszakán csak annyit mondott, hogy gondolnia kell a jövőre.

Ezen felkacagtam. Groteszki látvány lehettem, mert még azután is, hogy elhallgattam, sokáig riadtan nézett. Hiába oltotta el nem sokkal azelőtt a lámpát, a szemközi ablakon bevilágító telihold fakó sugara beragyogta rémült arcát.

A jövő elmúlt, világosítottam fel.

Akkor meg végképp mindegy, nyugtázta, visszanyerve idegesítő higgadt-ságát. Tekintete semmilyen érzelemtől nem árulkodott. Egy ideig némán figyelt, majd a párnába fúrta az arcát. Nem mertem visszaaludni. Térdben behajlított lábbal ültem a paplan alatt, csapzott hajam az arcomba omlott, karjaimmal átkulcsoltam a lábaim, és enyhe ringatózásba merültem.

Alig egy órával korábban sikoltozva riadtam fel álmomból. Lelöktem magamról a paplant, majd kissé előre bukva felültem az ágyban. Félrefésültem a szemembe lógó hajtincset, és a hálóingem alá csúsztottam a tenyerem. A melleim közti mélyedésben éreztem heves szívdobogásom.

Felkönyökölt, az éjjeli szekrényen kitapogatta szemüvegét, feltette, majd felkapcsolta a lámpát. Újabb lidérc? Bólintottam. A kisszekrényről egy pohár vizet nyújtott át, majd az ágy végének támasztotta párnáját, és hátradőlt. Elmeséled? Megittam a vizet, és anélkül, hogy feléje fordultam volna, visszaadtam neki a poharat. El, válaszoltam, bár magam sem értem egészen, egyszerre élethű és zavaros.

Próbáld meg felidézni minél aprólékosabban, Jung doktor külön felhívta rá a figyelmet, hogy sokszor a jelentéktelennek tűnő részleteken van a hangsúly. Tudom, fojtottam bele a szót. Rettentően az idegeimre ment kioktató hanghordozása. Majd megpróbálom, mondtam békülékenyen, miután kissé lecsillapodtam, és megkértem, hogy kapcsolja le a lámpát, mert nagyon zavar a fénye.

*

Rideg, kietlen vidéken meneteltem. Megszenesedett tuskók éktelenkedtek köröttem, a kormos földbe ragadva. Imitt-amott valamelyik még füstölgött. Egy bepólyázott csecsemőt szorongattam a karjaimban. Szerettem volna minél előbb hazaérni vele. Nem tudom, miért tettem le erről a szándékomról, lehet, a teknő az oka. A sok-sok megszenesedett fatönk közt ugyanis feltűnt egy disznókopasztó teknő, olyan, amelyet annak idején felénk használtak ilyen célra, egy hosszában félbevágott olajshordó. Nem sokat, egész pontosan, semennyit sem töprengtem azon, mi legyen, amint megpillantottam a hordót, mint akit hipnotizáltak, csecsemőstől belefeküdtem. Alkonyodott, legalábbis úgy rémlik. Magamhoz szorítottam a kisbabát, és altatót dudorászva, ringatni kezdtem magunkat. Aludj baba, aludjál, tündérekről álmodjál, énekeltem halkán. Nem is tudtam, hogy még emlékszem erre a dalra. Nekem énekelte édesanyám, amikor kislány voltam.

Egy ismeretlen kislány szakította meg dalolászásom. Az egyik pillanatban még a babának csucsujgatok, a másikon meg már ott ül előttem a hamuval borított földön ez a vézna kölyök. Megkérdeztem tőle, kiféle-miféle, meg hogy mi járatban van, de nem válaszolt, csak némán bámult rám. Ez nagyon felbosszantott. Megfordult a fejében, lehet, hogy kuka, de az sem kizárt, hogy ezt csak most gondolom, nem tudom, nem is fontos, az a lényeg, hogy egyszer mégiscsak megszólalt. Azt mondta, átutazóban van. Megkérdeztem tőle, honnan jön, mire azt felelte, messziről. Mit láttál útközben, kérdeztem tőle. Láttam egy férfit önmaga ellen sakkozni, mondta, hol a tábla egyik oldalán ült, hol a másikon. Észrevette, hogy ott vagy, kérdeztem. Biccentett. És nem szólt semmit, kíváncsiskodtam tovább. De igen, azt mondta: mindig a lehető legjobb lépést kell meglépni. Ennyi, kérdeztem. Ennyi, válaszolta. És te, te mit mondtál neki? Semmit. Csak úgy otthagytad? Mennem kellett.

Rövidesen elárulta, hogy megijedt. Megkérdeztem tőle, mégis mitől. Megvonta a vállát, majd azt mondta, azt hiszi, a kutyájától. Volt neki kutyája, kérdeztem meglepődve. Igen, válaszolta. Milyen fajta, faggattam tovább. Nem tudom, felelte, annyira emlékszem, hogy vérmesen vicsorgott, hegyes fogai mögül kilátszott nyáltól habzó ínye. Megrázkódtam. Őt nézve különös érzés futott át rajtam. Honnan a baba? Váratlanul ért kérdése, hebegve válaszoltam neki: a folyóból. Arckifejezéséből azt olvastam ki, hogy nem hiszi, és magyarázkodni kezdtem. A folyóparton álltam, figyeltem a hullámokat, amelyek a kicserepesedett szárazföldön szerteszét heverő korhadt gyökereket nyaldosták, amikor megpillantottam őt a fodrozó vízben. Segítségért kiáltozott, legalábbis nekem úgy tűnt, hogy azt teszi, mert, ugye, egy csecsszopó még nem beszél, mellékes, ösztönösen elindultam feléje. Úszni sem tudsz, szakított félbe. Nem, hebegtem, tényleg nem tudok, ennek ellenére megmentettem, itt van mellettem,

szorítottam magamhoz a kisdedet. Mutasd meg! Nem mondtam semmit a felszólítására. Felültem, és ölembe helyeztem a csecsemőt, letekertem pólyája legfelsőbb rétegét, majd az alatta lévő, aztán az az alattit, és így tovább, végül csak egy borzalmasan hosszú rongy maradt a kezemben...

*

Előre-hátra himbálóztam az ágyban, és egész testemben reszkettem. Felült mellém, és átölelt. Nyugodj meg, csitítgatott, csak rosszat álmodtál. Nem! Ordítóva kiteptem magam a karjai közül. Te nem érted! Egyáltalán nem érted! Mennyi is? Hét! Igen, hét éve élünk együtt, és te még mindig nem tudod, hogy ez nem csak egy kibaszott rossz álom volt. Ez... Nem mondhattam végig, mert a megszokott dumával a szavamba vágott. Beszél majd Jung doktorral, ő a legjobb és legmegbízhatóbb szakember, megkéri, hogy vizsgáljon ki ismét, meg újrakezdhetném a terápiát, egy évvel korábban is segített, nem is tudja, miért hagytam abba, nem kellett volna, ártani mindenesetre nem árthat.

Eszem ágában sincs még egyszer betenni hozzá a lábam! Ezt üvöltöttem a képébe, és felpattantam az ágyból. Bármennyire is igyekezett meggyőzni, felvilágosítottam, hogy nem megyek többé oda, és slussz! Legutóbb egy olyan nővel csukott össze, aki állandóan valami piros szalagot viselt a homlokán. Az volt a heppje, hogy ha az onnan elmozdul, akkor átfordul a szeme. Aludni sem tudtam tőle! Állandóan álmos voltam. Alighogy elszenderedtem, mindig felüvöltött. Sivalkodott, mintha élve nyúznák. Mert állítólag átfordult a szeme. Az ügyeletes orvos meg a nővérek alig tudták megigazítani a fején azt a vacak szalagot. Amikor meg úgymond normális volt, minduntalan vélt indián származásáról dumált. Nem hiszem, hogy azon a helyen bárkinek bármilyen baját orvosolni lehet.

Erre sértődötten megjegyezte, hogy ő csak segíteni akart. Mintha egy házi Teréz anya lenne. Segíteni, ismételtem le-fel járkálva a szobában. Mégis, hogyan?! Hogyan tud egy ember a másik embernek segíteni?! Ehhez ismernie kellene a másikat! Tudnia, mi az, ami a másinak örömet szerez, ami boldoggá teszi őt! Tudnod kéne, mi az, ami nekem jó! Te azonban már egy ideje csak azt hiszed, hogy tudod, pedig nem! Azt tudod, neked hogyan lenne jobb! Azt tudod, hogyan kellene nekem viselkednem, hogy neked jobb legyen! Miért nincs benned legalább annyi kurázsizs, hogy ezt beismerd magadnak?! Mondd a szemembe, hogy idegesítenek az álmaim, zavar, hogy nem egy hétköznapi fruska vagyok, aki azt gondolja, hogy egy kis puncvillantással minden probléma megoldható! Mondd már ki, hogy szívesen betennél egy szanatóriumba, hogy teletömjenek mindenféle dilibogyókkal, hogy egész nap a saját kipárolgásaimban bűzölögjek, mint egy fonnyadt karfiol, vagy ágyhoz kötözzenek, nehogy kárt tegyek valakiben, akár magamban, te meg közben azzal a baszottul idegesítő kimértséged-

del elpanaszolhatnád mindenkinek, szinte kérkedhetnél vele, hogy az én, kizárólag az én érdekemben cselekedtél, és nagyon aggódsz értem, ám bízol benne, hogy minél hamarabb helyre jövök, hiszen a legjobb orvosok felügyeletére bízta!

Irtóra felingereltem magam. Ki tudja, meddig mondom a magamét, ha egy hang ki nem billent a dührohamomból. Megtorpantam, és megkérdeztem tőle, hallotta-e. Semmit sem hallott, azt sem tudta, mit kellett volna hallania. A fülemet hegyezve az ablakhoz léptem. Ugat a kutya! Megrázta a fejét, és annyit mondott, hogy ő semmit sem hall, csak képzelgek, felkurbliztam az idegeimet, attól van, jobban tenném, ha visszafeküdnék, és megpróbálnék újra elaludni. Teljesen ignorálva a megjegyzésemet, miszerint ez most aligha fog menni, mutatta is, hogy hogyan, megigazította a párnáját, és végig nyúlt a paplan alatt. Feküdjél le te is, majd reggel megbeszéljük a történeteket.

Néhány percig, körmeimet rágva, zaklatottan sétáltam le-fel a szobában, majd letérdeltem az ágy előtt. Olyan nehéz kimenni, és megnézni, mi van a kutyával?! Felsőhajtott, felkapcsolta a lámpát, és felült. A komódról odanyújtottam neki a háziköntösét. Magára öltötte, és elindult kifelé, de az ajtóban váratlanul megállt. A kilincset szorítva néhány másodpercig habozott, amikor egy gyors mozdulattal levetette magáról a köntöst, a komódra dobta, újra lekapcsolta a lámpát, és visszabújt az ágyba. Értetlenül fordultam hozzá.

Ez meg mi a fenét jelentsen?!

Azért nem megyek ki, mert nincs miért kimennem.

Hogyhogy nincs?! Ugat a kutya!

Nem ugat.

Hallom! Miért nem hiszel soha nekem?!

Ma elaltattam a kutyát.

Tessék?!

Elvittem az állatorvoshoz, és elaltattam.

Hogyan tehetted?!

Öreg is volt, beteg is volt. Alig látott már, és mindentől megijedt. Néha még minket sem ismert meg. Folyton csak vonított meg ugatott.

Elaltattad Álmost...

*

Sokáig némán néztünk maguk elé, ki-ki a saját gondolatvilágába mélyedve. Az ablak előtt állva, végül én törtem meg a csendet.

Gyerekkoromban volt egy vak malacunk. Világtalannak született. Ült az ólban, leginkább a sarokban, rá se kellett csukni az ajtót, és várta, mikor kap enni. Irtó falánk volt.

Mindent megevett, amitadtunk neki. Sokszor meg is tréfáltuk. Minden szart elébe tettünk. Földet szórtunk a moslékjába, apró töviskeket kevertünk a kukoricaszemek közé, fémdarabokat rejtettünk a koncentrátumába. Sokszor prüszkölt, néha felsebződött a szája, és kínkeservesen visított, mi pedig jókat szórakoztunk rajta.

Kóbor kutyák tépték szét. Én engedtem be őket az udvarba. Kinéztem az utcára, és nyitva hagytam a kaput. A bátyámmal kettesben voltunk odahaza. Igen, volt egy testvérem, sosem meséltem neked róla. Alig egy évvel volt idősebb nálam. Ő is ott végezte. Ijedtségében a falnak dőlt, és a vak disznó a haláltusájában összenyomta. Teljesen összelapította. Szét-pocskolta. Azon az éjszakán álmodtam először.

Remegve meneteltem a zsúfolt sugárúton. Még ma is kiráz a hideg, ha felidézem. Nem volt velem se apa, se anya, se Álmos. Így hívták a bátyámat. Csúcsforgalomba keveredtem, csakhogy autók, motorok és kamionok helyett ezúttal vicsorgó ebek meg rőfögő disznók töltötték be a teret! Nem csoda, hogy amikor abban a végeláthatatlan állatvilágban feltűnt egy ember, nyomban futni kezdtem feléje! Virágos szoknyácskám zászlóként lebegett a sok szuka meg koca közt. Amikor odaértem hozzá, akkor vettem csak észre, hogy egy kölyökkutyát tart a kezében. Ez a tiéd, mondta, és felém nyújtotta az ebet. Undorodva néztem a lihegő állatot. Ez a tiéd, ismételte meg. Meg sem simogatod? Nyújtsd ki feléje a kacsódat. Mintha meghipnotizált volna, úgy tettem, ahogyan kérte. Kinyújtottam a kezemet, és ujjaimat végig húztam a kutya szőrén. Így ni, biztatott az idegen férfi, nézd milyen boldog. Fogd meg, nyújtotta felém az állatot. Vonakodtam kissé, de nem tudtam elutasítani. Félénken átvettem a kutyát, magamhoz öleltem, amikor megbotlottam valamiben, és kiterültem az úttesten. Mozdulatlanul feküdtem, és az eget bámultam. Szürke fellegek vonultak át, itt-ott lehetett csak látni a lemenő nap vörösét. Fekete madarak röpködtek fölöttem. Körbe-körbe. Megpróbáltam felkelni, vagy legalább megmozdítani a végtagjaimat, de semmit sem tudtam. Csak feküdni. Mozdulatlanul. És farkaszemet nézni a mellkasomra telepedett kutyával, amely pillanatok alatt akkorára nőtt, hogy eltakarta előlem a napot, a felhőket és a madarakat. Nyála végigcsorgott az arcomon, gyarapodó súlyától pedig egyre kevésbé kaptam levegőt...

*

Sajnálom. Szomorú történet a tied. Én pedig a szemtanúja voltam mindvégig. Annak, hogyan válik egy bájos teremtés észrevétlenül egy szörnyeteggé.

Szavai átmeneti légszomjat váltottak ki bennem. A stresszreakciótól kissé megszedültem. Ugyanazt a történetet én is megtapasztaltam, fordult meg a fejemben, miután kissé magamhoz tértem, de nem osztottam

meg vele a gondolatom. Bebújtam mellé az ágyba, és csak annyit mondtam, hogy addig volt jó, amíg többnyire egymás fejében éltünk, miután összeköltöztünk, minden gyökeresen megváltozott.

Talán ezen kellene változtatni, jegyezte meg. Gondolni kell a jövőre...

Harsány kacagásban törtem ki.

Percekig megilletődötten figyelt.

A jövő elmúlt, világosítottam fel.

A telihold tompa fénysávot húzott a szobába.

Egyenletesen lélegezve lassan álomba szenderült.

Átkulcsolt lábakkal ringatóztam az ágyban.

Álmos vagyok, dúdoltam magamban. Álmos.

Sárga ablak (Tiszaszentmiklós, 2023. 11. 12.)